

Pensioenrecht en relatievermogensrecht, deel 1

drs. J.M.J. Holtermans cpc
mr. W.P.M. Thijssen

Utrecht, Maandag 23 september 2019

Programma

- Ochtenddeel
 - Welkom en voorstellen
 - Nederlands pensioenstelsel
 - Pensioenakkoord
 - Pensioenverrekening
 - Pensioenverevening en bijzonder partnerpensioen
- Middagdeel
 - Wet PVS 2021
 - Pensioen en alimentatie
 - Pensioenverweer
 - Internationale aspecten
 - Actualiteiten en rechtspraak

Nederlands pensioenstelsel

Driepijlersysteem

- 1e pijler: basis van de overheid
 - AOW, ANW, WIA en WGA
- 2e pijler: aanvullend via werkgever (of beroepsgenoten)
 - Pensioenregeling
- 3e pijler: privé aanvullingen
 - Fiscaal gefacilieerde voorzieningen
 - Niet fiscaal gefacilieerde voorzieningen

Reikwijdte pensioen

- Ouderdom
 - AOW
 - Ouderdomspensioen
 - Oudedagslijfrente
- Overlijden
 - ANW
 - Nabestaandenpensioen
 - Partnerpensioen
 - Wezenpensioen
 - Nabestaandenlijfrente
- Arbeidsongeschiktheid
 - WIA, WGA
 - Arbeidsongeschiktheidspensioen
 - Arbeidsongeschiktheidsverzekering

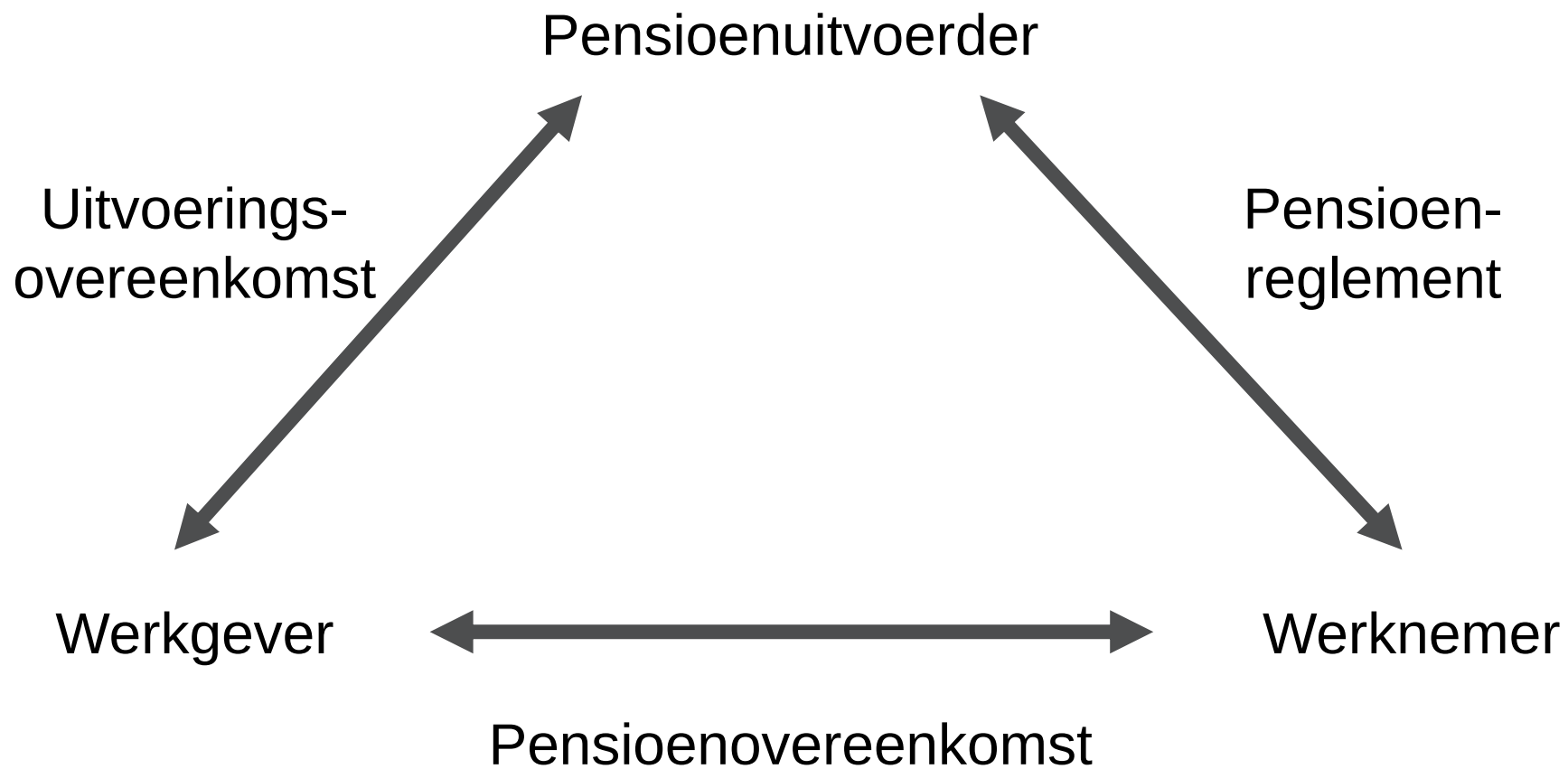
1e pijler

- AOW-uitkering
 - Gehuwd: € 10.684
 - Ongehuwd: € 15.519
- In 2019, 2020 en 2021 is de AOW-leeftijd 66 jaar + 4 maanden
- In 2022 is de AOW-leeftijd 66 jaar + 7 maanden
- In 2023 is de AOW-leeftijd 66 jaar + 10 maanden
- In 2024 is de AOW-leeftijd 67 jaar
- Vanaf 2025
 - Koppeling aan de levensverwachting
 - Automatische stijging AOW-leeftijd
 - Aankondiging stijging: 5 jaar van te voren

2e pijler

- Arbeidsvoorwaarde (vaak bij cao geregeld)
- Pensioenregeling bestaat uit
 - Pensioenovereenkomst
 - Uitvoeringsovereenkomst
 - Pensioenreglement
 - ➔ Pensioendriehoek
- Belangrijkste wettelijke regelingen
 - Pensioenwet
 - DGA valt niet onder de PW (, tenzij ...)
 - Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds
 - Wet verplichte beroepspensioenregeling
 - Wet op de loonbelasting 1964

Pensioendriehoek

Karakter pensioenovereenkomst

- Uitkeringsovereenkomst
- Kapitaalovereenkomst
- Premieovereenkomst
 - 3 mogelijkheden
 - Premie aanwenden voor inkoop gegarandeerde uitkering
 - Premie aanwenden voor inkoop gegarandeerd kapitaal
 - Premie beleggen (zuivere premieregeling)

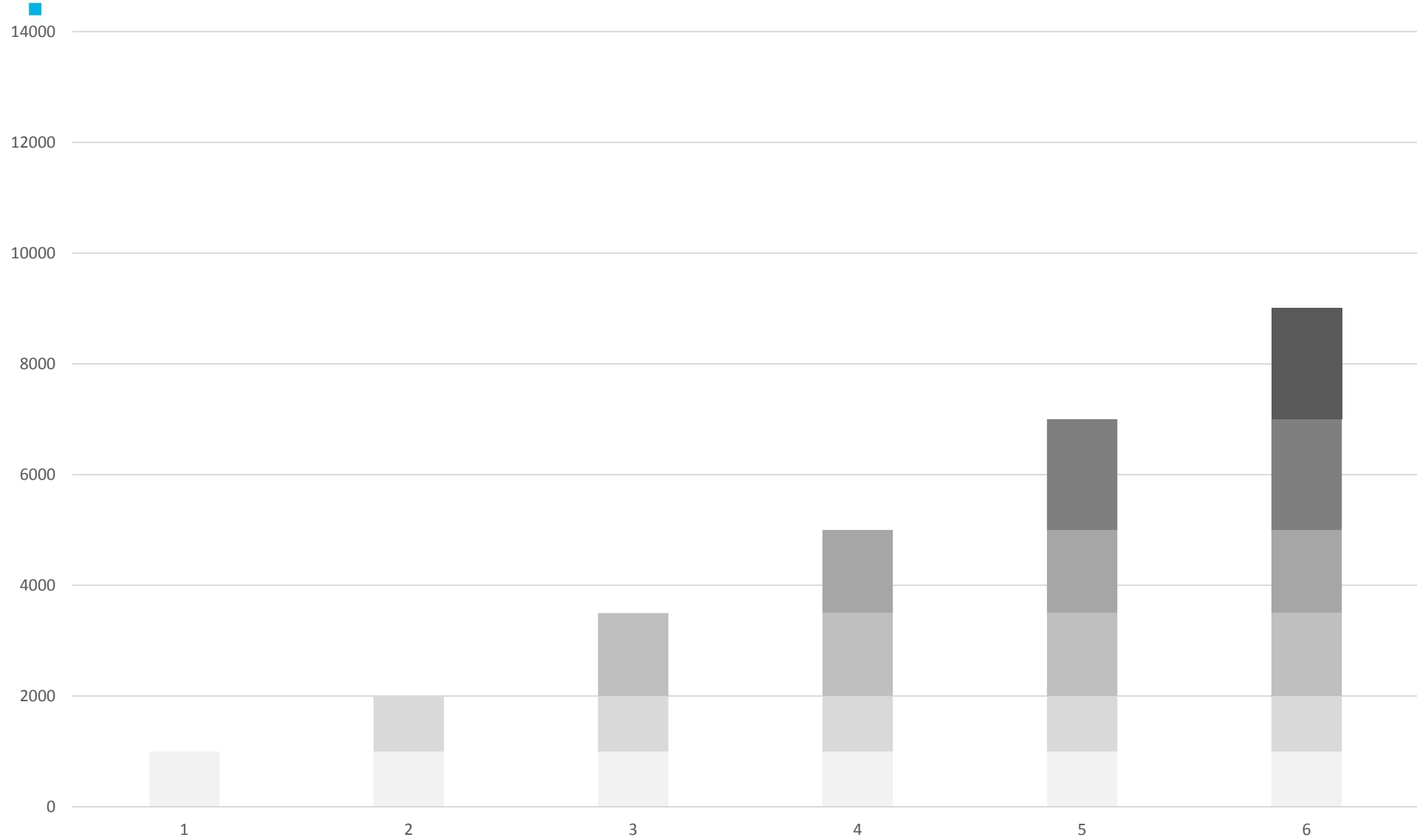
Soorten pensioenregelingen

- Eindloonregeling
 - Opbouw op basis van het laatstverdiende salaris
- Middelloonregeling
 - Per jaar wordt pensioen opgebouwd over het pensioengevend salaris van dat jaar
 - Hoogte van pensioenuitkering afhankelijk van het aantal jaren dat pensioen wordt opgebouwd en van de hoogte van het gemiddelde salaris in die jaren
- Beschikbare premieregeling
 - Vaste premiestaffels, afhankelijk van leeftijd en hoogte salaris
 - Beleggingsresultaten bepalen vaak de uiteindelijke pensioenaanspraken
- Hybride regeling
 - Verzekerd kapitaal vaststellen op basis van eindloon of middelloon
 - Volgens DNB behandelen als uitkeringsovereenkomst

STUDIECENTRUM RECHTSPLEGING
TRAINING AND STUDY CENTRE FOR THE JUDICIARY

Middelloon

STUDIECENTRUM RECHTSPLEGING
TRAINING AND STUDY CENTRE FOR THE JUDICIARY

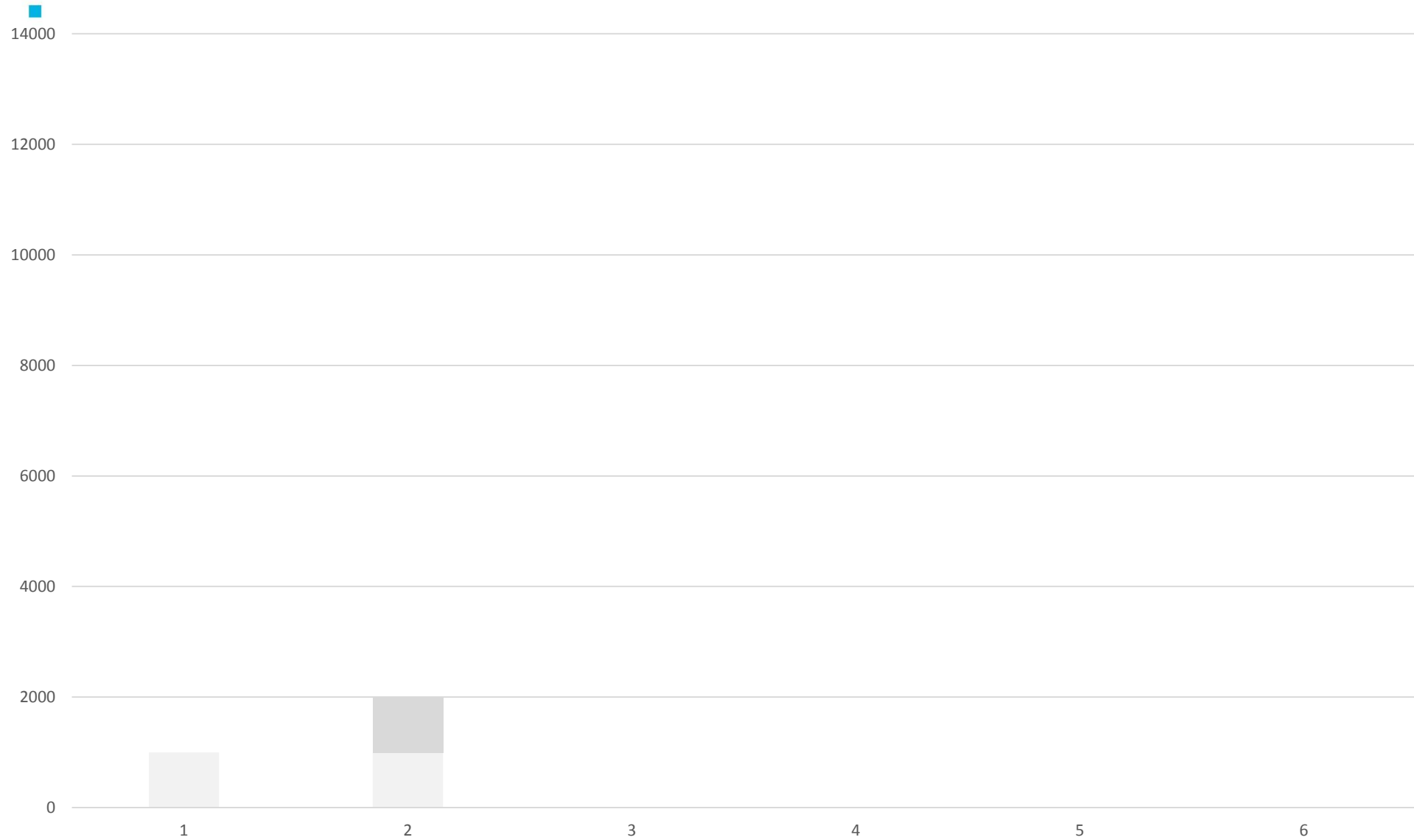
Eindloon

STUDIECENTRUM RECHTSPLEGING
TRAINING AND STUDY CENTRE FOR THE JUDICIARY

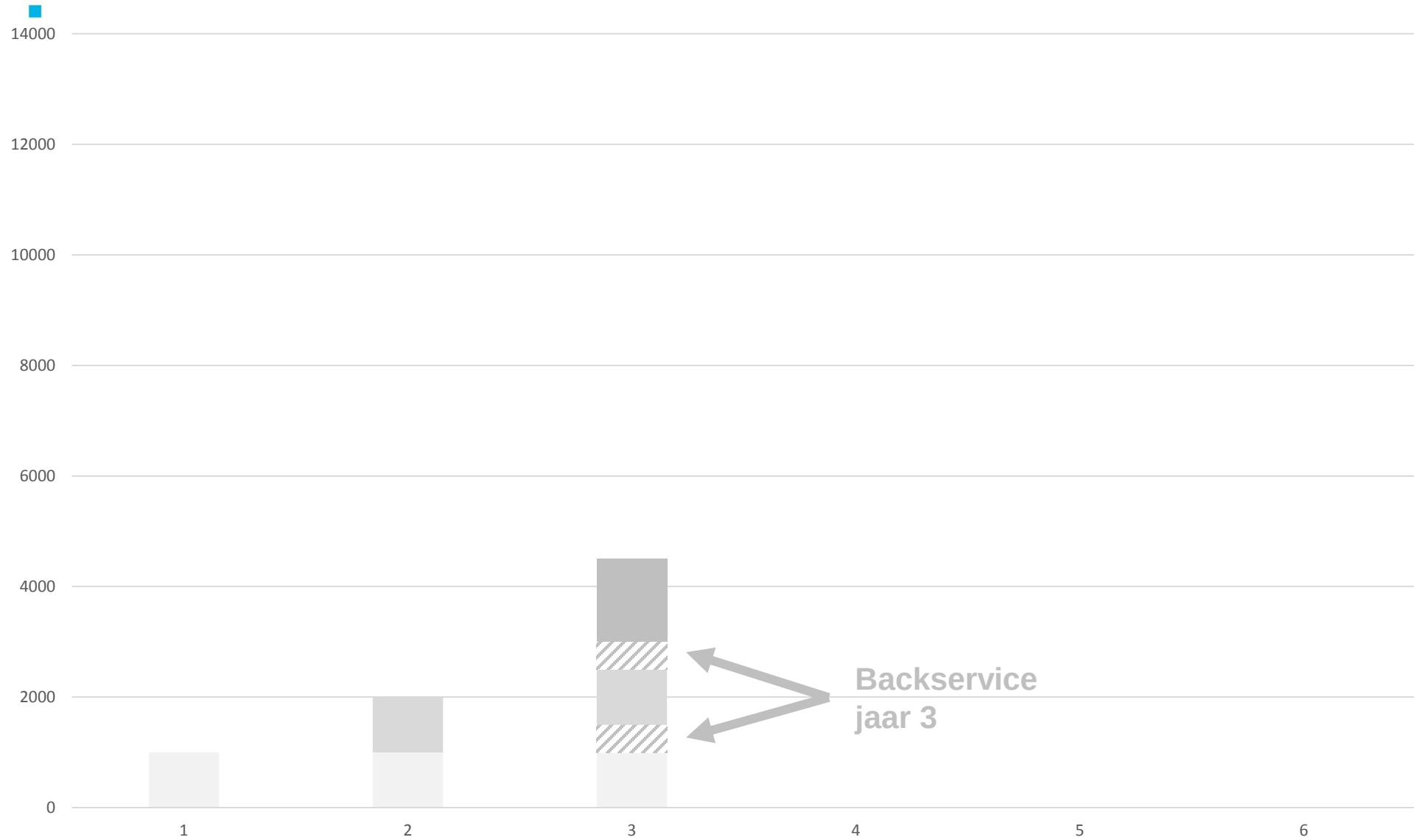
Eindloon

STUDIECENTRUM RECHTSPLEGING
TRAINING AND STUDY CENTRE FOR THE JUDICIARY

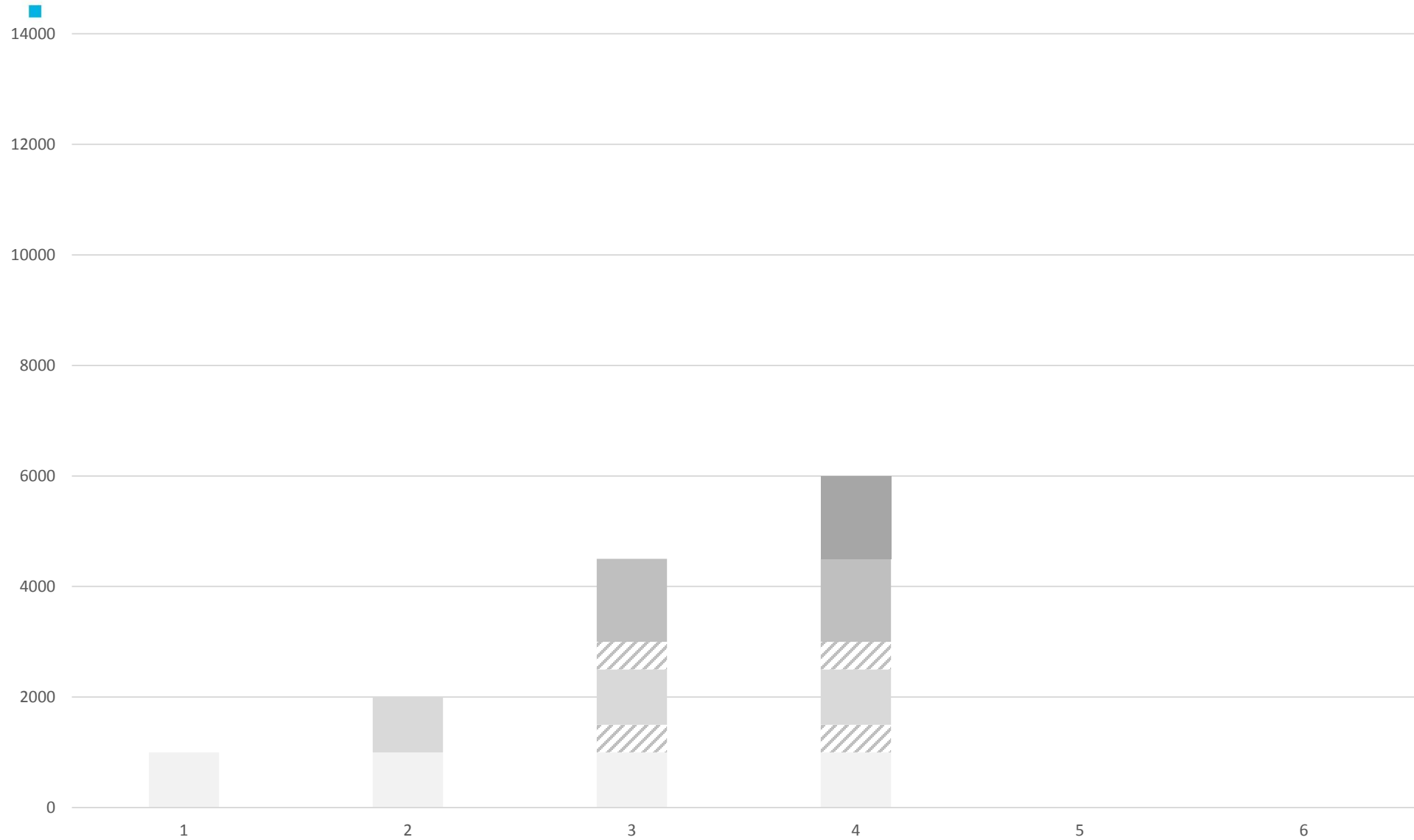
Eindloon

STUDIECENTRUM RECHTSPLEGING
TRAINING AND STUDY CENTRE FOR THE JUDICIARY

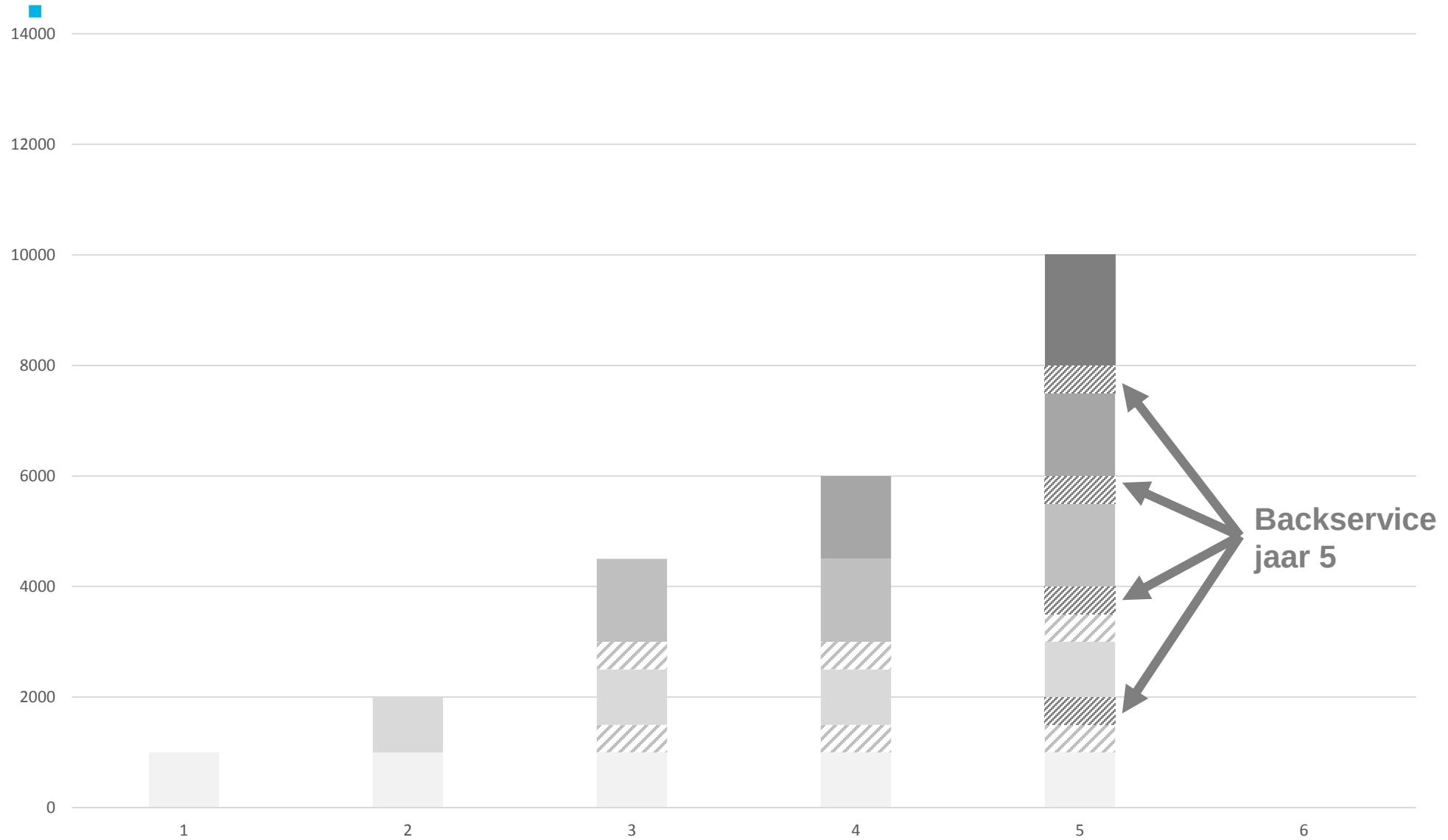
Eindloon

STUDIECENTRUM RECHTSPLEGING
TRAINING AND STUDY CENTRE FOR THE JUDICIARY

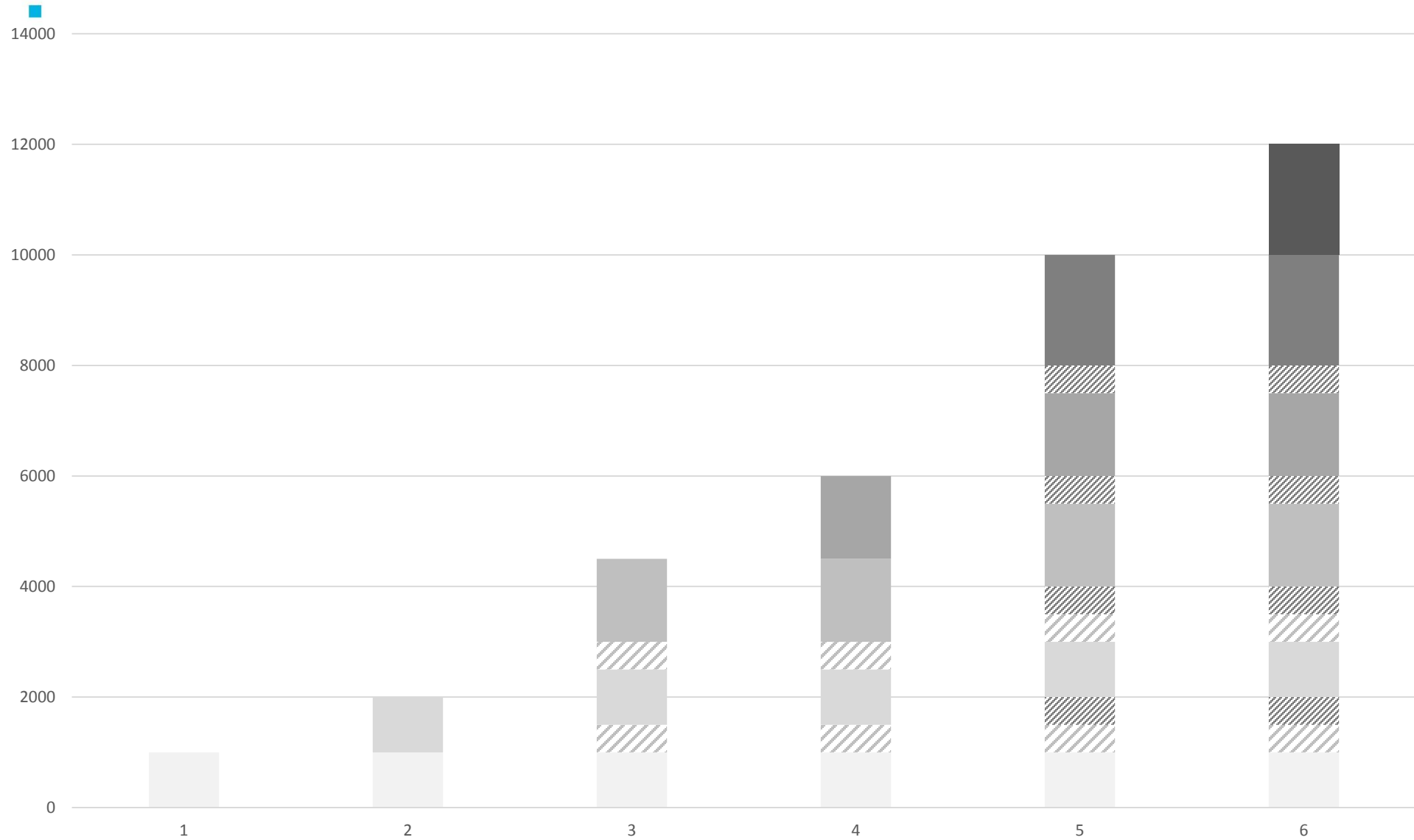
Eindloon

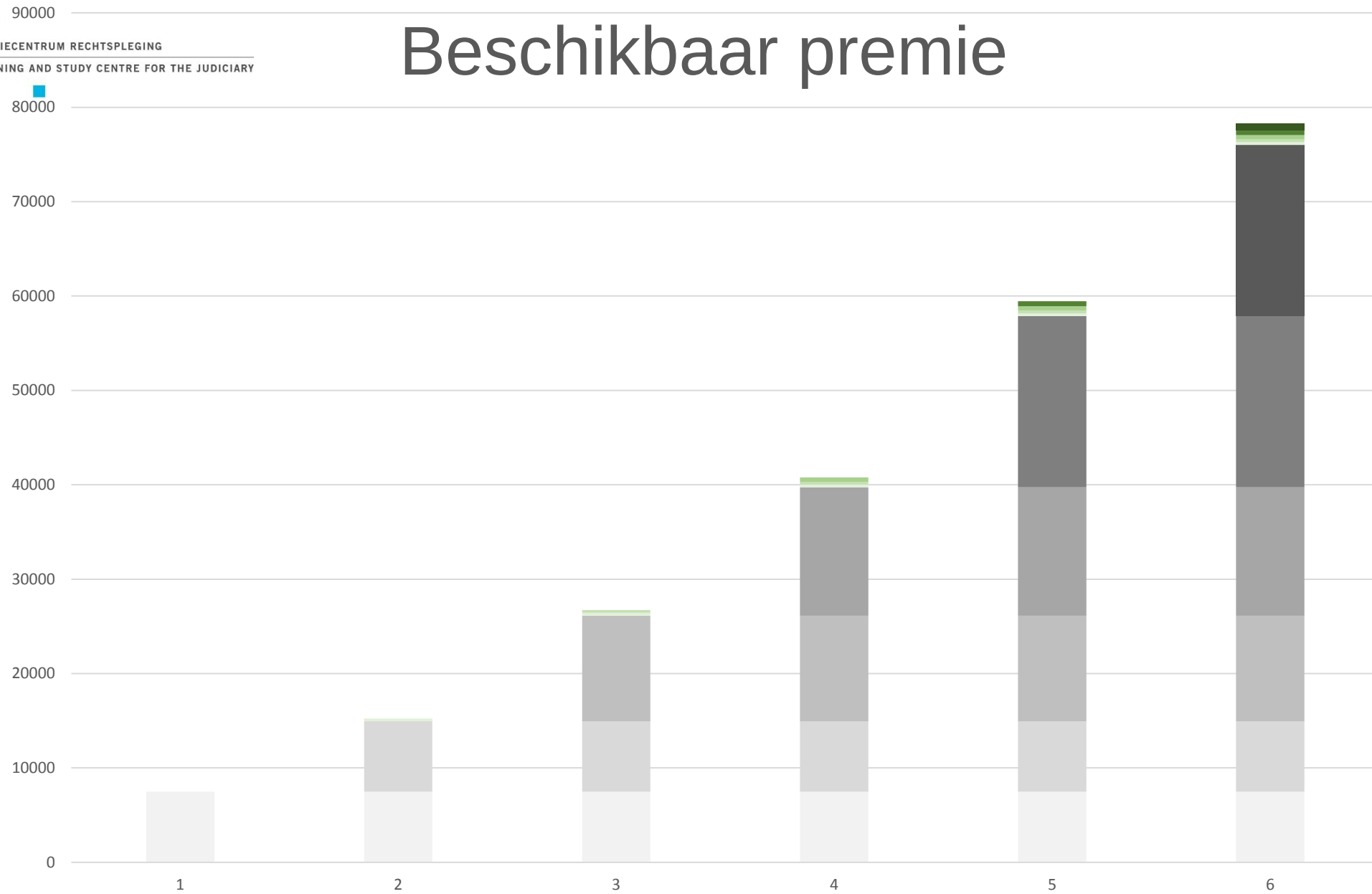
STUDIECENTRUM RECHTSPLEGING
TRAINING AND STUDY CENTRE FOR THE JUDICIARY

Eindloon

Beschikbaar premie

Versobering pensioenregelingen

- Pensioenrichtleeftijd verhoogd van 60 jaar tot inmiddels 68 jaar
- Opbouwpercentage verlaagd
 - Eindloon: van 2% naar 1,657%
 - Middelloon: van 2,25% naar 1,875%
 - BPR: lagere staffels
- Aftopping pensioengevend salaris: €107.593 (2019)
- Sinds 2015 óók: netto pensioen of netto lijfrente
 - Netto pensioen is echt pensioen (PW)
 - Netto lijfrente is een echte lijfrente
 - Vrijstelling box 3
- Partnerpensioen op risicobasis verzekeren, en dus geen opbouw!

3e Pijler

- Lijfrente, lijfrenterekening of -beleggingsrecht
 - Jaarlijkse opbouw
 - Omzetting stakingswinst en oudedagsreserve
- Ontslagvergoeding
- Sparen en beleggen / verkoopopbrengst onderneming
 - Box 2
 - Box 3

Pensioenakkoord

Pensioenakkoord (1)

AOW-leeftijd minder snel laten stijgen:

- In 2020 en 2021 bedraagt de AOW-leeftijd 66 jaar en 4 maanden
- In 2022 66 jaar en 7 maanden
- In 2023 66 jaar en 10 maanden
- Vanaf 2024 67 jaar

Voor personen met zware beroepen vervroegde uittreding 3 jaar voor de AOW-datum fiscaal gefaciliteerd door vanaf 2021 voor 5 jaar de fiscale RVU-heffing te laten vervallen voor uitkeringen tot EUR 19.000

Pensioenakkoord (2)

Neutrale vorm van pensioenopbouw:

- Doorsneesystematiek vervalt
- Uitsluitend nog fiscale facilitering van leeftijdsonafhankelijke pensioenpremie (actueel: 27% van de loonsom); flat rate beschikbare premie
- Dat betekent degressieve pensioenopbouw in uitkeringsovereenkomsten en de facto eveneens in kapitaalovereenkomsten en premieovereenkomsten (van zuivere uitkeringsovereenkomsten en kapitaalovereenkomsten is geen sprake meer)
- Compensatie “jongeren” (krijgen verschil tussen actuariële premie en de flat rate beschikbare premie erbij – kostenstijging werkgevers)
- Compensatie “ouderen” (voor degressieve pensioenopbouw)

Pensioenakkoord (3)

Financiering compensatie:

- Uit premievrijval door degressieve pensioenopbouw
- Verhoging pensioenrichtleeftijd
- Lagere buffereisen (geldt uitsluitend voor pensioenregelingen uitgevoerd door pensioenfondsen)
- Extra fiscale ruimte voor aftrek pensioenpremie (EUR 1 miljard)
- Extra (belasting)geld/overheidsmiddelen voor overheidswerknemers (EUR 200 miljoen)
- Overheid/werkgevers/werknemers stellen extra geld beschikbaar uit hoofde van transitieplan

Pensioenakkoord (4)

Rechtenkortingen voorkomen:

- Door buffereisen af te zwakken
- Beoogde afzwakking inmiddels onvoldoende om kortingen te voorkomen door verder gedaalde rente

Pensioenverrekening

Pensioenverrekening (1)

- Hoge Raad 27-11-1981, NJ 1982 503 (Boon/Van Loon)
 - In geval van gemeenschap van goederen
 - Redelijkheid en billijkheid
 - Pensioen is verknocht goed
 - Niet deelbaar, wel waarde verrekenen
- Vanaf 27-11-1981 tot 1-5-1995
- Of ook ná 1-5-1995?
 - 1:94, 2, b BW: tot de huwelijksgemeenschap behoren niet pensioenrechten waarop de Wet VPS van toepassing is + daarmee verband houdende rechten op nabestaandenpensioen (partnerpensioen)
 - Wat als toepassing Wet VPS bij huwelijkse voorwaarden of in echtscheidingsconvenant is uitgesloten?
 - Overzeese gebieden van het Koninkrijk

Pensioenverrekening (2)

- Oude gevallen
- Wel verdeeld/verrekend
 - Problemen bij de afwikkeling ten tijde van pensionering
- Niet verdeeld/verrekend
 - Alsnog verdelen/verrekenen (+ soms matiging, verrekenen vanaf bepaalde datum)
 - Vrijwel nooit verjaring of rechtsverwerking
 - Zie (recentelijk) onder meer:
 - Gemeenschappelijk Hof van Justitie, ECLI:NL:OGHACMB:2018:108-110-132
 - Hof Den Haag 6-3-2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:716
 - Rb Gelderland 24-1-2018, ECLI:NL:RBGEL:2018:454
 - Hof Den Haag 7-11-2017, ECLI:NL:GHDHA:2017:3512
 - RB Overijssel 4-10-2017, ECLI:NL:RBOVE:2017:3927
 - RB Midden-Nederland 12-4-2017, ECLI:NL:RBMNE:2017:1921

Pensioenverrekening (3)

- Hoe werkt het?
- Pensioen is verknocht goed
 - Toedeling aan de ander niet mogelijk
- Wel waarde verrekenen
 - Ook vóór-huwelijkse pensioenopbouw
- Beide echtgenoten hebben in beginsel recht op de helft van de totale waarde ouderdomspensioen + waarde partnerpensioen
- Aan verrekeningsgerechtigde komt aldus toe
 - Waarde PP
 - Verschil met $\frac{1}{2} \times (OP + PP) -/- PP$
- Redelijkheid en billijkheid
 - Kan ook leiden tot beperking van de verrekenvordering (zelfs tot nihil)

Pensioenverrekening (4)

Voorbeeld

Opgebouwd OP	€ 20.000
Opgebouwd PP	€ 14.000

Waarde OP	€ 300.000
Waarde PP	<u>€ 80.000</u>
Totaal	€ 380.000

Ieder recht op	€ 190.000
Verrekeningsgerechtigde krijgt sowieso PP	<u>€ 80.000</u>
Te verrekenen	€ 110.000

Pensioenverrekening (5)

- Hoe kan verrekening plaatsvinden?
 - Voorwaardelijke uitkering, opeisbaar naar mate pensioen wordt uitgekeerd
Evenredig deel OP doorbetalen bij en na ingang ($\frac{110.000}{300.000} \times \text{€ } 20.000 = \text{€ } 7.333$)
 - Splitsing pensioenaanspraken en -uitkeringen
 - Cessie van de pensioenuitkeringen
 - Verhoging partneralimentatie
 - Bedrag ineens in contanten
 - Overbedeling met goederen (woning)
 - Overdracht bestaande lijfrente
 - Lijfrente tussen verrekeningsplichtige en verrekeningsgerechtigde
 - Premiestorting nieuwe lijfrente

Fiscale aspecten pensioenverrekening

- Verrekening á la Boon/Van Loon
+ overbedeling vereveningsgerechtigde
 - Vereveningsgerechtigde: overbedelingsbedrag belast als PU (3.102, 4 IB)
 - Vereveningsplichtige: aftrekbaar als PA (6.4, 2 IB)
- Escape
 - Keuze voor fictief fiscaal partnerschap voor het gehele jaar (2.17, 7 IB) en PA in aangifte vereveningsgerechtigde in aanmerking nemen
 - Met ingang van 2020 afbouw aftrekpercentage PA tot 37,05% (vanaf 2023)
- Andere mogelijkheden om te verrekenen
 - Toedeling/vervreemding bestaande lijfrente: fiscaal neutraal (3.102, 4 IB + 6.4, 2 IB)
 - Koopsomstorting voor een nieuwe lijfrente: aftrekbaar bij verrekeningsplichtige en niet belast bij verrekeningsgerechtigde (6.3, 1, d jo. 6.6 IB)
Lijfrenteuitkeringen wel bij verrekeningsgerechtigde belast (3.100, 1, b IB)

GELEIDELIJKE INVOERING VANAF 2020

AFTREKTARIEF PER JAAR

JAAR	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Maximaal aftrektarief aftrekbare kosten eigen woning	49,50 PROCENT	49 PROCENT	46 PROCENT	43 PROCENT	40 PROCENT	37,05 PROCENT
Maximaal aftrektarief andere posten	51,95 PROCENT	51,75 PROCENT	46 PROCENT	43 PROCENT	40 PROCENT	37,05 PROCENT

Pensioenverevening en bijzonder partnerpensioen

Einde relatie

- Onderscheid
 - Huwelijk
 - Geregistreerd partnerschap
 - Ongehuwd samenwonen

Ouderdomspensioen

- Tot 27-11-1981
 - Pensioenrechten werden toegekend aan degene die ze had opgebouwd, zonder enige verrekening of compensatie voor de andere (ex)partner
- Vanaf 27-11-1981 tot 1-5-1995
 - Pensioenrechten werden verrekend op grond van Boon/Van Loon (NJ 1982, 503)
- Vanaf 1-5-1995
 - Wet verevening pensioenrechten bij scheiding

Bijzonder partnerpensioen

- Vanaf 9-2-1973 voor weduwepensioen
- Vanaf 1-8-1987 voor weduwnaarspensioen
- Vanaf 1-1-1998 voor geregistreerd partners
- Vanaf 1-1-2008 voor ongehuwd samenwonenden

Definitie partner(relatie) in de PW

- Partner
 - Echtgenoot
 - Geregistreerd partner
 - Partner in de zin van de pensioenovereenkomst
- Partnerrelatie
 - Huwelijk
 - Geregistreerd partnerschap
 - Partnerrelatie in de zin van de pensioenovereenkomst
 - In pensioenovereenkomst uit te werken
 - Invloed op fiscaal partnerschap

Wet VPS (1)

- Waar geregeld?
 - Wet VPS
 - Regeling vaststelling regels pensioenberekening over deelnemingsjaren voor 1 mei 1995
 - Regeling voor berekening in geval van waardeoverdracht
 - Regeling vaststelling regels pensioenberekening bij scheiding voor 27 november 1981

Wet VPS (2)

- Regelend recht
- Afwijkingen mogelijk
 - Huwelijkse voorwaarden
 - Echtscheidingsconvenant

Wet VPS (3)

- Huwelijkse voorwaarden vóór 1-5-1995 (11 Wet VPS)
 - Uitleg huwelijkse voorwaarden
 - HR 24-11-1997, ECLI:NL:HR:1997:ZC2473
*In aansluiting bij art. 1:155 BW bepaalt art. 11 Wet VPS dat slechts dan geen verevening van pensioenrechten plaatsvindt, indien de echtgenoten bij huwelijkse voorwaarden of bij een bij geschrift gesloten overeenkomst met het oog op de scheiding "uitdrukkelijk" anders hebben bepaald.
Dat betekent dat alsnog bij huwelijkse voorwaarden of bij echtscheidingsconvenant expliciet toepassing van de Wet VPS moet worden uitgesloten*
 - HR 19-11-2010, ECLI:NL:HR:2010:BN7893
Van een "uitdrukkelijk" uitsluiten in de zin van art. 11 Wet VPS kan eveneens sprake zijn ingeval partijen in hun huwelijkse voorwaarden met het oog op een eventuele scheiding hebben bepaald dat (bepaalde) pensioenrechten niet worden verrekend

Wet VPS (4)

- Zie ook in lijn met HR 24-11-1997, ECLI:NL:HR:1997:ZC2473 (uitsluitend koude uitsluiting vóór 1-5-1995 = wel verevenen)
 - Hof Den Bosch 7-12-2010, ECLI:NL:GHSHE:2010:BO6682
- Zie ook in lijn met HR 19-11-2010, ECLI:NL:HR:2010:BN7893 (uitsluiting pensioenverrekening vóór 1-5-1995 = niet verevenen)
 - Hof Den Haag 25-6-2008, ECLI:NL:GHSGR:2008:BD6959
 - Hof Leeuwarden 21-8-2012, ECLI:NL:GHLEE:2012:BX5424
 - Hof Den Bosch 26-3-2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:1101
 - Hof Den Bosch 8-3-2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:852

Wet VPS (5)

- Welke pensioenen
 - Ouderdomspensioen
 - Tijdelijk ouderdomspensioen, mits bij einde deelneming premievrije aanspraak
 - Diverse in de wet genoemde pensioenen
 - Buitenlandse pensioenen
- Buitenlands huwelijksvermogensrecht
 - Nederlandse pensioenen
- Waarom van belang?
 - 1:94, 2, b BW
 - 1:155 BW

Wet VPS (6)

- Beoordeling reikwijdte Wet VPS in de jurisprudentie
 - Lijfrente valt niet onder Wet VPS
Rechtbank Zutphen 5-9-2002, ECLI:NL:RBZUT:2002:AE9783
 - Militair reservistenpensioen valt wel onder de Wet VPS
Rechtbank Zutphen 21-11-2002, PJ 2004/79 (geen ECLI)
Hoge Raad 12-8-2005, ECLI:NL:HR:2005:AT2619
 - DGA pensioen in eigen beheer valt wel onder de Wet VPS
Rechtbank Maastricht 1-9-2004, ECLI:NL:RBMAA:2004:AR1982
Hof Den Haag 25-11-2009, ECLI:NL:GHSGR:2009:BK6081
 - Levenslang vroegpensioen valt wel onder de Wet VPS
Rechtbank Leeuwarden 8-6-2005, ECLI:NL:RBLEE:2005:AT7640
 - OBU- en FPU-uitkeringen vallen niet onder de Wet VPS
Hof Arnhem 12-12-2006, ECLI:NL:GHARN:2006:AZ8908
Rechtbank Den Haag 28-3-2012, ECLI:NL:RBSGR:2012:BW0688

Wet VPS (7)

- Beoordeling reikwijdte Wet VPS in de jurisprudentie
 - (Ontslag)stamrecht valt niet onder de Wet VPS
Rechtbank Utrecht 16-6-2010, ECLI:NL:RBUTR:2010:BM9266
Hof Amsterdam 1-10-2013, ECLI:NL:GHAMS:2013:4236
 - (FOR)stamrecht valt niet onder de Wet VPS
Rechtbank Dordrecht 14-11-2012, ECLI:NL:RBDOR:2012:BY4892
 - Belgisch rustpensioen valt niet onder de Wet VPS
Rechtbank Zeeland-West-Brabant 18-12-2013, ECLI:NL:RBZWB:2013:11280
echter, zie ook
Rechtbank Zeeland-West-Brabant 115-1-2014, ECLI:NL:RBZWB:2014:4381,
waarin op grond van R&B wel verdeling van Belgisch rustpensioen boven niveau
AOW moest plaatsvinden
 - Amerikaanse 401k verworven op basis van een arbeidsovereenkomst valt onder de
WVPS
HR 13 juli 2018, ECLI:NL:HR:2018:1219

Verevening ouderdomspensioen (1)

- Standaardverevening (2, 1 jo. 2, 3 Wet VPS)
 - Tijdens huwelijk opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen bij helfte verevenen
 - Hoe vast te stellen in geval van een beschikbaar premieregeling?
 - Huwelijksgoederenregime (GVG / HVW) speelt geen enkele rol
- Wanneer?
 - Echtscheiding
 - Beëindiging geregistreerd partnerschap
 - Scheiding van tafel en bed

Verevening ouderdomspensioen (2)

- Dus niet in geval van beëindiging ongehuwd samenwoonrelatie!
 - Toch verevenen?
 - Wet LB 1964 staat vervreemding toe (zonder heffing dus)
 - Praktische uitvoering?

Verevening ouderdomspensioen (3)

- Afwijkingen (4 Wet VPS)
 - Vastleggen in huwelijkse voorwaarden of convenant
 - Mogelijkheden
 - Uitsluiten toepassing Wet VPS
 - Boon/Van Loon weer automatisch van toepassing? Of keuze?
 - Andere periode
 - Ander vereveningspercentage
 - Conversie

Verevening ouderdomspensioen (4)

- Geen verevening gering pensioen
 - Op het tijdstip van de echtscheiding is het deel van het pensioen waarop recht op uitkering van de vereveningsgerechtigde ontstaat minder dan de afkoopgrens van 66, 1 PW (3, 3 Wet VPS)
 - 2018: € 474,11 bruto per jaar
 - Vanaf 2019 vervalt pensioen geringer dan € 2 per jaar; mogelijkheid voor waardeoverdracht door pensioenuitvoerder voor pensioen dat vóór 2019 afkoopbaar was
- Hoe te handelen in geval van cumulatie van geringe pensioenen?
 - Zie Rechtbank Midden-Nederland 23-7-2014, ECLI:NL:RBMNE:2014:2939

Verevening ouderdomspensioen (5)

- Meldingsformulier (2, 2 Wet VPS)
 - Binnen twee jaar na ontbinding huwelijk indienen bij pensioenuitvoerder
 - Rechtstreeks recht op uitbetaling jegens pensioenuitvoerder
 - Geldt niet voor buitenlandse pensioenuitvoerder
 - Buiten termijn: uitbetalingsrecht jegens ex-partner

Verevening ouderdomspensioen (6)

- Uitkering vereveningsgerechtigde is afhankelijk van keuzes die vereveningsplichtige maakt
 - Vervroegen of uitstellen pensioeningangsdatum
 - Variëren hoogte pensioenuitkering
 - Waardeoverdracht
- Hertrouwen en vervolgens wederom scheiden
 - Hoge Raad 11-4-2003, ECLI:NL:HR:2003:AF2685: verevenen vanaf aanvang eerste huwelijk, met uitzondering van periode tussen de twee huwelijken
 - Hoge Raad 13-7-2018, ECLI:NL:HR:2018:1180: afkoopsom pensioen dat tussen twee huwelijken was opgebouwd is verknocht

Verevening ouderdomspensioen (7)

- Voorwaardelijk recht
 - Beide ex-partners moeten in leven zijn
- Gevolgen overlijden / einde vereveningsverplichting
 - Vereveningsgerechtigde overlijdt
 - Aanwas bij vereveningsplichtige tot 100% / vol OP
 - Vereveningsplichtige overlijdt
 - Vereveningsaanspraak of -uitkering OP vervalt
 - Uitkering BPP

Bijzonder partnerpensioen (1)

- Afsplitsen bijzonder partnerpensioen (57 PW; DGA: 3a Wet VPS)
 - Uitsluitend in geval van opgebouwde aanspraken
 - Wel in geval van op kapitaalbasis opgebouwd partnerpensioen
 - Niet in geval van op risicobasisbasis verworven partnerpensioen
 - Ook vóór-huwelijkse periode
- Wanneer?
 - Echtscheiding
 - Beëindiging geregistreerd partnerschap
 - Beëindiging ongehuwd samenwonenrelatie
- Dus niet in geval van scheiding van tafel en bed
 - Wel bij ontbinding huwelijk na scheiding van tafel en bed

Bijzonder partnerpensioen (2)

- Afwijkingen (57, 4 PW; DGA: 3a, 4 Wet VPS)
 - Vastleggen bij huwelijkse voorwaarden of convenant
 - Mogelijkheden
 - Afzien
 - Afwijkende omvang
 - Pensioenuitvoerder moet instemmen!
- Verdeling bijzonder partnerpensioen over meerdere ex-partners

Bijzonder partnerpensioen (3)

- Herleving partnerpensioen (57, 6 PW)
 - Bijzonder partnerpensioen komt na overlijden van de gewezen partner terug bij degene die de pensioenaanspraken heeft opgebouwd, voor zover dit in de betrokken pensioenregeling is bepaald
 - Geldt vanaf 1-7-2014
 - Geldt uitsluitend ten aanzien van niet-ingegaan pensioen
 - Geldt niet voor de DGA!
- Voordeel
 - Meer partnerpensioen voor nieuwe partner
 - Meer uitruil in ouderdomspensioen mogelijk

Bijzonder partnerpensioen (4)

- Vervreemden van bijzonder partnerpensioen (57, 5 PW)
 - Bij overlijden eigen ex-partner
 - Aan andere (ex-)partner van de eigen ex-partner
 - Onherroepelijk
 - Pensioenuitvoerder moet instemmen
 - Bij notariële akte

Conversie (1)

- Vereveningsaanspraak OP en aanspraak op bijzonder PP worden omgezet in een voor de vereveningsgerechtigde eigen aanspraak op OP (5 Wet VPS)
- Beide ex-partners moeten instemmen
 - Onherroepelijke machtiging in huwelijkse voorwaarden
- Pensioenuitvoerder moet instemmen
 - Instemmingsverklaring moet aan convenant worden gehecht!
- DGA
 - Conversie noodzakelijk om af te storten naar eigen pensioenlichaam ex-partner

Conversie (2)

- Voordelen vereveningsgerechtigde
 - Onafhankelijkheid, zelf keuzes maken
 - Conversie-uitkering meestal hoger dan vereveningsuitkering
- Nadelen vereveningsgerechtigde
 - Overlijden vereveningsplichtige: geen BPP en geen alimentatie
- Overweging conversie indien geen afsplitsing BPP
 - Overlijden vereveningsgerechtigde (vóór PID)
 - Geen vereveningsuitkering OP
 - Geen BPP
 - Na conversie
 - Eigen OP

Conversie (3)

- Voordelen vereveningsplichtige
 - Conversievoordeel: hoger OP
- Nadelen vereveningsplichtige
 - Overlijden vereveningsgerechtigde: geen aanwas tot 100% / vol OP

Conversie (4)

- Verplichte conversie op grond van redelijkheid en billijkheid?
 - Leeftijdsverschil ex-partners
 - Inkomenspositie
- Zie
 - Rechtbank Utrecht 21-03-2007, ECLI:NL:RBUTR:2007:BA3081
 - Gerechtshof Leeuwarden 19-4-2012, ECLI:NL:GHLEE:2012:BW7308

Fiscale aspecten verevening (1)

- Gehele of gedeeltelijke vervreemding van pensioenaanspraken aan (gewezen) echtgenoot of (gewezen) partner, dan wel omzetting van pensioenaanspraken waarbij (gewezen) echtgenoot of (gewezen) partner de gerechtigde wordt, leidt niet tot een onzuivere pensioenaanspraak (lees: is niet belast), mits dit plaatsvindt in het kader van
 - Echtscheiding
 - Scheiding van tafel en bed
 - Beëindiging samenlevingen de verkregen of omgezette aanspraak een voorzetting is van de oorspronkelijke pensioenaanspraak (19b, 3 LB)

Fiscale aspecten verevening (2)

- Standaard verevening / conversie
+ meldingsformulier tijdig ingediend
 - Beide ex-partners ontvangen rechtstreeks OP onder inhouding loonheffing
- Standaard verevening / conversie
+ meldingsformulier niet (tijdig) ingediend
 - Vereveningsplichtige: ontvangt OP onder inhouding loonheffing en brengt door te betalen OP als PA in aftrek (6.3, 1, a IB)
 - Met ingang van 2020 afbouw aftrekpercentage PA tot 37,05% (vanaf 2023)
 - Vereveningsgerechtigde: geeft ontvangen (doorbetaald) OP aan als PU (3.101,1, b IB)

Fiscale aspecten verevening (3)

- Afwijken van standaardverevening, of afwijken van hetgeen bij huwelijkse voorwaarden is overeengekomen
- Leidt dit tot een schenking?
 - TK 19910-1991, 21 893, nr. 3, p. 18 (MvT):
"Voor de loonbelasting is alsdan louter als fiscaal gevolg wenselijk dat de inhouding daarvan aansluit bij de feitelijke betalingen door het uitvoeringsorgaan aan de onderscheidene echtgenoten."
- Andere (fiscale) benadering (ten aanzien van schenking)
 - Voorwaardelijk recht
 - Bevoordelingsbedoeling
 - Verarming
 - Verrijking
 - Samenloopbepaling (33, 9° SW)

Fiscale aspecten verevening (4)

- Afwijkende verevening
+ overbedeling vereveningsgerechtigde
 - Hof Den Bosch 14-12-2017, ECLI:NL:GHSHE:2017:5584
 - Afwijkende verevening leidt niet tot over- of onderbedeling van de boedel
 - In casu: pensioenaanspraken (die civielrechtelijk geen deel uitmaken van de huwelijksgemeenschap) worden uitgeruild met het woonhuis (dat daartoe wel heeft behoord)
 - Partijen hebben niet afgezien van toepassing Wet VPS, maar zijn desondanks overgegaan tot pensioenverrekening → bij de vrouw belast o.g.v. 3.102, 3, IB (en bij de man aftrekbaar 6.4, 2 IB)
 - Ondertekenen convenant is nog niet verrekenen!
Pas ná inschrijving echtscheidingsbeschikking dienen de verbintenissen te worden afgewikkeld en kan verrekening plaatsvinden

Fiscale aspecten verevening (5)

- Nettopensioen
+ meldingsformulier tijdig ingediend
 - Vereveningsgerechtigde: uitkering belast als PU ((3.101, 1, b IB)
 - Vereveningsplichtige: -
- Netto pensioen
+ meldingsformulier niet (tijdig) ingediend
 - Vereveningsgerechtigde: uitkering belast als PU (3.101, 1, b IB)
 - Vereveningsplichtige: uitkering aftrekbaar als PA (6.3, 1, a IB)
- Nettolijfrente is uitgezonderd (3.100, 3 IB)

Fiscale aspecten verevening (6)

- **Nettopensioen
+ verrekenen**
 - Vereveningsgerechtigde: verrekenbedrag belast (3.102, 3, a, IB, tenzij lid 4)
 - Vereveningsplichtige: verrekenbedrag niet aftrekbaar (6.3, 1, d IB, tenzij 6.4, 2 IB)
- **Nettolijfrente
+ verrekenen**
 - Vereveningsgerechtigde: verrekenbedrag niet belast (3.102, 3, b IB nvt)
 - Vereveningsplichtige: verrekenbedrag niet aftrekbaar (6.3, 1, d IB)

Wet PVS 2021

Wetsvoorstel Wet PVS 2021 (1)

- Nieuwe standaard wordt
 - Conversie
 - 50% tijdens huwelijk opgebouwd OP + 50% tijdens huwelijk opgebouwd PP
 - Automatisch
 - Koppeling PUO met GBA
 - 6 maanden na datum echtscheiding
 - Uitvoering via PUO
 - Melding niet meer nodig

Wetsvoorstel Wet PVS 2021 (2)

- Scheiding zelf melden bij PUO in de volgende situaties
 - Scheiding tafel en bed
 - Scheiding in buitenland
 - DGA met PEB
 - DGA met pensioenverzekering
 - Werknemer (niet-DGA) met NL pensioenregeling die in het buitenland wordt uitgevoerd
- Geen voorgeschreven meldingsformulier
- Conversie: 6 maanden na melding
 - Meldingstermijn DGA en in buitenland uitgevoerde pensioenregeling in beginsel onbeperkt!
 - Kan buitenlandse uitvoerder wel conversie uitvoeren?

Wetsvoorstel Wet PVS 2021 (3)

- Afwijkingen van de standaard conversie melden bij PUO in de volgende situaties
 - Uitsluiten Wet PVS 2021
 - Eventueel onderling contractuele verevening of verrekening overeenkomen
 - Afwijkend verdelen
 - Termijn
 - Onduidelijk is of afwijking voor OP en PP gelijk is
 - Percentage
 - PUO kan uitvoering afwijkende afspraken weigeren igv vermoeden van misbruik
 - Meer dan 50% OP en/of 50% PP naar verdelingsgerechtigde
 - Igv weigering: conversie obv 50/50
- Geen voorgeschreven meldingsformulier
- Reactietermijn: 6 maanden na datum echtscheiding
 - Termijn eventueel verlengen met 6 maanden

Wetsvoorstel Wet PVS 2021 (4)

- Beperkte verdeling van het partnerpensioen
 - Huwelijkse periode
 - 50%
- BPP wordt in beginsel in conversie meegenomen
 - Tenzij binnen 6 maanden melding aan PUO: keuze voor behoud BPP
 - Conversie vindt dan plaats obv 50% OP
 - Geen voorgeschreven meldingsformulier

Wetsvoorstel Wet PVS 2021 (5)

- Verevening is niet langer een wettelijk ondersteunde keuzemogelijkheid!
- In de volgende situaties toch verevenen
 - Scheiding van tafel en bed
 - Recht op uitbetaling vereveningsdeel OP jegens vereveningsplichtige + PP blijft in stand
 - I.g.v. melding bij PUO binnen 6 maanden: wel conversie obv 50% OP + PP blijft in stand
 - Scheiding in het buitenland
 - Recht op uitbetaling vereveningsdeel OP jegens vereveningsplichtige + BPP
 - I.g.v. scheiding opgenomen in GBA binnen 6 maanden: wel conversie (via PUO)
 - Buitenlands pensioen
 - Recht op uitbetaling vereveningsdeel OP jegens vereveningsplichtige + BPP?
 - Herberekend arbeidsongeschiktheidspensioen vanaf AOW-leeftijd
 - Recht op uitbetaling vereveningsdeel OP jegens PUO

Wetsvoorstel Wet PVS 2021 (6)

- Afwijkingen van de standaard verevening melden bij PUO in de volgende situaties
 - Uitsluiten Wet PVS 2021
 - Verevening blijft achterwege (en ook geen conversie)
 - Eventueel onderling contractuele verrekening overeenkomen
 - Afwijkend verevenen
 - Termijn
 - Onduidelijk is of afwijking voor OP en PP gelijk is
 - Percentage
- Geen voorgeschreven meldingsformulier
- Reactietermijn: 6 maanden na datum echtscheiding
 - Termijn eventueel verlengen met 6 maanden

Wetsvoorstel Wet PVS 2021 (7)

- Meer mogelijkheden ná conversie
- (Nagenoeg volledige) PW van toepassing
 - Met uitzondering van
 - Art. 58 PW (gelijke behandeling bij toeslagen),
 - alsmede, doch uitsluitend indien de pensioenregeling daarin voorziet:
 - Art. 80 PW (waardeoverdracht door pensioenfondsen bij bereiken pensioendatum op grond van de pensioenovereenkomst) en
 - Art. 89 PW (bevoegdheid tot waardeoverdracht aan een pensioeninstelling uit een andere lidstaat of een verzekeraar met zetel buiten Nederland bij bereiken pensioendatum op grond van de pensioenovereenkomst).

Wetsvoorstel Wet PVS 2021 (8)

- Ondergrens pensioenverdeling wordt aangepast
 - Geen pensioenverdeling indien op het tijdstip van de scheiding het tijdens de huwelijkse periode opgebouwd ouderdomspensioen minder bedraagt dan de wettelijke afkoopgrens (2019: € 484,09)
 - Verdelingsperiode aanpassen wordt genegeerd
- Recht op uitruil klein BPP in OP
 - $BPP < \text{afkoopgrens}$ (2019: € 484,09) kan worden omgezet in extra OP
 - Op initiatief van PUO: binnen 6 maanden na datum echtscheiding
 - Op initiatief gewezen partner: uiterlijk direct voorafgaand aan ingangsdatum OP
- Zeer klein BPP
 - $BPP \leq € 2$ wordt niet meer vastgesteld
 - Reeds bestaand $BPP \leq € 2$ vervalt

Wetsvoorstel Wet PVS 2021 (9)

- Voordelen
 - Beide ex-echtgenoten krijgen regie over eigen pensioen
 - Geen afhankelijkheid van de ander
 - Geen incassorisico voor de verdelingsgerechtigde
 - Indien geen BPP krijgt de verdelingsgerechtigde toch op enig moment een uitkering indien verdelingsplichtige eerder overlijdt
 - Minder dubbele Inkomensafhankelijke bijdrage ZVW

Wetsvoorstel Wet PVS 2021 (10)

- Nadelen
 - Overlijden ex-echtgenoot/alimentatieplichtige:
i.g.v. conversie geen PA en ook geen BPP
 - BPP wordt sowieso beperkt tot huwelijkse periode
 - Leeftijdsverschil speelt belangrijke rol
 - Overlijden ex-echtgenoot/verdelingsgerechtigde:
 - OP keert niet terug bij verdelingsplichtige
 - Afwijkende afspraak vereist instemming beide partijen
 - Blijft conversievoordeel voor verdelingsplichtige bestaan?
 - Indexatienadeel: conversierecht is feitelijk een “slapersrecht”

Pensioen en alimentatie

GELEIDELIJKE INVOERING VANAF 2020

AFTREKTARIEF PER JAAR

JAAR	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Maximaal aftrektarief aftrekbare kosten eigen woning	49,50 PROCENT	49 PROCENT	46 PROCENT	43 PROCENT	40 PROCENT	37,05 PROCENT
Maximaal aftrektarief andere posten	51,95 PROCENT	51,75 PROCENT	46 PROCENT	43 PROCENT	40 PROCENT	37,05 PROCENT

Gevolgen afbouw persoonsgebonden aftrek

- Zie bijlage 'Projectie' (Split online), waaruit het effect van de afbouw van de persoonsgebonden aftrek zichtbaar wordt
 - Gebruteerde partneralimentatie neemt af van € 66.565 in 2019 tot € 52.487 in 2023
 - Dat is ruim 20% minder partneralimentatie voor de alimentatiegerechtigde!
 - Netto inkomen van de alimentatieplichtige neemt (licht) toe van € 80.757 in 2019 tot € 82.448 in 2023
- In deze 'Projectie' is nog geen rekening gehouden met de afbouw van het eigenwoningforfait en de wijzigingen ten aanzien van de heffingskortingen. Die zijn in deze 'Projectie' doorgerekend op basis van de fiscale wetgeving 2019

Pensioen en alimentatie (1)

Issues in relatie tot pensioen

Draagkracht:

- Wettelijk verplichte pensioenpremie
- Contractueel verplichte pensioenpremie
- Vrijwillige pensioenvoorzieningen
- Reparatie pensioenbreuk als gevolg van pensioenverrekening of pensioenverevening

Behoefte:

- Component “pensioenpremie” onderdeel behoefte
- Component voor overlijdensrisicoverzekering op leven alimentatieplichtige onderdeel behoefte (art. 1:157, lid 2 BW; pendant pensioenverweer)

Pensioenverweer

Pensioenverweer (1)

- Afwijzing verzoek om toewijzing echtscheiding (1:153, 1 BW)
 - In geval van teloorgaan of in ernstige mate verminderen van een bestaand vooruitzicht op uitkeringen bij overlijden echtgenoot
 - Tenzij een voor beide partijen billijke voorziening wordt getroffen
 - Binnen een door de rechter te stellen redelijke termijn
- Uitzonderingen
 - Redelijkerwijs is te verwachten dat de verweer voerende echtgenoot zelf voldoende voorzieningen treffen (1:153, 2, a BW)
 - Duurzame ontwrichting is in overwegende mate te wijten aan de door verweer voerende echtgenoot (1:153, 2, b BW)
 - Echtscheidingsverzoek is door verweer voerende echtgenoot zelf ingediend

Pensioenverweer (2)

- Pensioenverweer wordt niet vaak gehonoreerd
- Zie voor toewijzing (beiden buitenlandse pensioenregeling)
 - Hof Den Haag 16-6-2004, ECLI:NL:GHSGR:2004:AP1926
 - Hof Amsterdam 3-5-2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:1707

Pensioenverweer (3)

- Billijke voorziening
 - Voor beide echtgenoten billijk
 - Geen volledige compensatie vereist
- Zie onder meer
 - Hof Den Haag 6-2-1975 en 26-6-1975, ECLI:NL:GHSGR:1975:AC5605
 - Rechtbank Alkmaar 7-11-2002, ECLI:NL:RBALK:2002:AF0708
 - Rechtbank Roermond 24-5-2006, ECLI:RBROE:2006:AX9653
 - Rechtbank Alkmaar 18-2-2010, ECLI:NL:RBALK:2010:BM6645
 - Hof Amsterdam 3-5-2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:1707

Pensioenverweer (4)

- Eigen mogelijkheden om voorzieningen te treffen
 - Eigen (liquide) vermogen na echtscheiding
 - Mogelijkheid om zelf verzekering af te sluiten
- Zie onder meer
 - Hof Arnhem-Leeuwarden 16-10-2014, ECLI:NL:GHARL:2014:7948
 - Rechtbank Overijssel 8-4-2014, ECLI:NL:RBOVE:2014:3366
 - Hof Den Haag 14-3-2012, ECLI:NL:GHSGR:2012:BX3871

Internationale aspecten

Internationale aspecten

- Art. 10:51 BW: de vraag of recht op “pensioendeling” bestaat moet worden beantwoord op basis van het toepasselijke huwelijksvermogensrecht, behoudens toepasselijkheid van art. 1, lid 7 WVPS
- Art. 1, lid 7 WVPS: de WVPS is op pensioen uitgevoerd door Nederlandse pensioenuitvoerder van toepassing, onafhankelijk van het geldende huwelijksvermogensrecht
- Art. 1, lid 8 WVPS: indien Nederlands huwelijksvermogensrecht van toepassing is, geldt de WVPS ook voor pensioenen uitgevoerd door buitenlandse pensioenuitvoerder (uitzondering voor het zelfstandig recht op uitbetaling)

- **Internationale aspecten/aspecten/Buitenlandse pensioenen/Nederlands recht van toepassing**

HR 13 juli 2018, ECLI:NL:HR:2018:1219

Arbeidsvoorwaardelijke 401(k) regeling naar het recht van de VS kwalificeert als pensioen in de zin van de WVPS

De regeling had voldoende overeenkomsten met pensioenregelingen naar Nederlands recht

De regeling had naar de context van het maatschappelijk leven in de VS dezelfde functie als pensioenregelingen in Nederland

Het niet bestemmingsgebonden karakter van een 401(k) regeling en de afkoopbaarheid staan hieraan niet in de weg

■ **Internationale aspecten/Nederlandse pensioenen/Buitenlands recht van toepassing**

Rechtbank Den Haag 25 april 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:8433:

- Situatie van art. 1, lid 7 WVPS
- Het huwelijksvermogensregime van partijen werd beheerst door het Nederlandse recht
- Pensioenrechten ingevolge een buitenlandse pensioenregeling als bedoeld in artikel 1 lid 8 WVP
- Het pensioen diende te worden verevend

■ **Internationale aspecten/Nederlandse pensioenen/Buitenlands recht van toepassing**

Opmerking:

- Uit de uitspraak blijkt niet of dubbele pensioendeling speelde
- Dubbele pensioendeling kan spelen voor een in Nederland opgebouwd en ondergebracht pensioen indien buitenlands huwelijksvermogensrecht van toepassing is, maar door de Nederlandse pensioenuitvoerder de WVPS moet worden toegepast
- Pensioenverevening dan onaanvaardbaar?
- Mogelijke oplossing: rechtskeuze in huwelijkse voorwaarden voor buitenlands recht en inschrijving huwelijkse voorwaarden in het openbaar huwelijksgoederenregister (+ melding aan pensioenuitvoerder) (geen rechtspraak waaruit blijkt of deze oplossing werkt)

Rechtspraak

Rechtspraak

Hoeveelheid rechtspraak op het snijvlak tussen personen- en familierecht en het pensioenrecht:

- Verwerkt in Pensioen en scheiding, Sdu 2016: bijna 500 uitspraken
- Gesignaleerd sedert oktober 2016: meer dan 250
- In 2017 signaleerde ik 72 uitspraken (exclusief DGA) (HR 1; CRvB 1; Gerechtshoven 32; Rechtbanken 38)
- In 2018 signaleerde ik 54 uitspraken (exclusief DGA) (HR 4; Gerechtshoven 24; Rechtbanken 26)
- Tot 15 september 2019 signaleerde ik 31 uitspraken (exclusief DGA) (Gerechtshoven 18; Rechtbanken 13)
- Resterend aantal betreft de DGA-problematiek (ongeveer 100)

Rechtspraak/Pensioenverrekening

Gerechtshof Den Haag 6 maart 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:716

Recht op pensioenverrekening niet verwerkt in geval van scheiding in 1982 indien in 2016 aanspraak op pensioenverrekening wordt gemaakt; matiging van het recht op pensioenverrekening in die zin dat geen verrekening behoeft te worden gerealiseerd ten aanzien van reeds uitgekeerde pensioentermijnen (de verrekeningsplichtige was al 12 jaar met pensioen toen de vordering werd ingesteld); geen wettelijke rente verschuldigd omdat geen sprake was van verzuim van de zijde van de verrekeningsplichtige nu deze geen verplichtingen met terugwerkende kracht opgelegd krijgt.

Annotatie: trend is geen pensioenverrekening ten aanzien van reeds uitgekeerde pensioentermijnen

Rechtspraak/Ontslagvergoeding

HR 23 februari 2018, ECLI:NL:HR:2018:270, PJ 2018/78

- Onderscheid ontslagvergoeding – stamrecht
- Ontslagvergoeding betaald ineens en ondergebracht in stamrecht-BV ter vervanging inkomen uit arbeid
- Ontslagvergoeding betaald ineens, niet aangewend voor stamrechtverzekering en niet ondergebracht in stamrecht-BV
- Ontslagvergoeding aangewend voor oudedagsvoorziening

Rechtspraak/Pensioenverrekening

Gerechtshof Amsterdam 9 april 2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:1231

Geen stilzwijgende verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap waardoor geen recht op pensioenverrekening meer zou bestaan; beroep op klachtplicht faalt omdat niet ondeugdelijk is gepresteerd, maar in het geheel niet (pensioenverrekening bleef volledig achterwege); 26 jaar wachten met het instellen van de vordering tot pensioenverrekening betekent niet dat sprake is van rechtsverwerking, ook niet in de situatie waarin de verrekeningsgerechtigde een bevel tot verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap heeft gevorderd en de pensioenverrekening in de alimentatieprocedure niet aan de orde is geweest; geen correctie op grond van derogerende werking van de redelijkheid en billijkheid omdat de stelling van de verrekeningsplichtige dat hij in een slechtere financiële positie zou komen te verkeren dan de verrekeningsgerechtigde onvoldoende was bewezen.

Annotatie: zet deze uitspraak de deur naar een “jusvergelijking” in het kader van pensioenverrekening op een kier?

Rechtspraak/Pensioenverevening

**Rechtbank Midden-Nederland 14 november 2018,
ECLI:NL:RBMNE:2018:5544**

Recht op uitbetaling van ouderdomspensioen voor de ex-partner uit hoofde van pensioenverevening bestaat van rechtswege en gaat over bij waardeoverdracht; aanvankelijk niet uitgevoerde pensioenverevening door aannemende pensioenuitvoerder bij waardeoverdracht mag alsnog worden uitgevoerd (furtherstel mogelijk).

Annotatie: deze uitspraak ligt in lijn van de vaste rechtspraak dat bijzonder partnerpensioen en het recht op uitbetaling van ouderdomspensioen van rechtswege bestaan, zij het dat voor het ontstaan van het recht op uitbetaling van ouderdomspensioen jegens de pensioenuitvoerder inzending van het mededelingsformulier constitutief is

Rechtspraak/Bijzonder partnerpensioen

Gerechtshof Amsterdam 30 oktober 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:4028

Betrokkene heeft aanspraak op partnerpensioen onder aftrek van het aan de eerste partner van de overledene toekomende bijzonder partnerpensioen. Het recht van de eerste partner op bijzonder partnerpensioen vloeit voort uit de wet. Dat de overledene en/of de eerste partner destijds verzuimd hebben om melding te doen van hun echtscheiding aan de toenmalige werkgever van de overledene en/of de toenmalige pensioenuitvoerder, en dat het bijzonder partnerpensioen bij de daarop gevolgde waardeoverdracht(en) niet is afgesplitst en is achtergebleven bij de toenmalige pensioenuitvoerder, doet daar niet aan af. Het pensioenfonds heeft het bijzonder partnerpensioen van de eerste partner aanvankelijk ten onrechte niet in mindering gebracht op het partnerpensioen van betrokkene. Het pensioenfonds heeft de gemaakte fout in dit geval voor de toekomst mogen herstellen.

Rechtspraak/Alimentatie/Draagkracht

**Rechtbank Midden-Nederland 31 augustus 2016,
ECLI:NL:RBMNE:2016:4708**

Rubriek: pensioen en scheiding/alimentatie

Samenvatting - overweging 3.20: gegeven de omstandigheid dat de draagkracht voor betaling van kinderalimentatie beneden de behoefte aan kinderalimentatie ligt, wordt geen rekening gehouden met pensioenpremie (in de vorm van premie voor een lijfrenteverzekering), maar wel met premie voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering.

Rechtspraak/Alimentatie/Behoefte

**Gerechtshof Den Haag 27 september 2017,
ECLI:NL:GHDHA:2017:2859**

Pensioenpremie geen onderdeel van de behoefte voor de vaststelling van alimentatie omdat de alimentatiegerechtigde voor verlies van verdien capaciteit in verband met verhuizing naar het buitenland is gecompenseerd doordat recht op pensioenverevening bestaat en de alimentatiegerechtigde nog altijd zelf tijdens het huwelijk pensioen heeft opgebouwd.

Annotatie: interessante uitspraak omdat het Hof oordeelde dat een alimentatiegerechtigde weliswaar maximaal 12 jaar recht heeft op alimentatie, maar de hoofdregel is dat partijen na beëindiging van een huwelijk in het eigen levensonderhoud voorzien (in casu werd de alimentatieduur beperkt tot 3 jaar).

Rechtspraak/Pensioenverweer

Rechtbank Noord-Holland 21 februari 2019, ECLI:NL:RBNHO:2019:1865

Pensioenverweer kan slechts betrekking hebben op een verminderd vooruitzicht op (pensioen)uitkeringen bij vooroverlijden van de partij die de echtscheiding verzoekt, dus op nabestaandenpensioen. Artikel 1: 153 lid 1 BW dateert van voor de invoering van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding, ten gevolge van deze wet ontstaat vaak een toereikende voorziening. De bepaling - zo blijkt uit de wetsgeschiedenis, de jurisprudentie en de doctrine - ziet uitdrukkelijk niet op spaargelden en onroerende zaken en is niet bedoeld voor een voorziening als ouderdomspensioen. Voor zover de vrouw stelt dat zij recht heeft op een aandeel in het vermogen dat / de bedrijfswinst die door de man kan worden aangewend als pensioen en inkomen, kan dit bij de verdeling aan de orde komen, maar kan zulks niet leiden tot een geslaagd pensioenverweer.

Rechtspraak/Pensioenverweer (Vervolg)

Annotatie: de bedoelde toereikende voorziening berust niet op de WVPS maar berustte op art. 8a PSW, thans art. 57 Pensioenwet welke regeling ongeveer gelijktijdig met de regeling rond het pensioenverweer werd ingevoerd. Zie mijn bijdrage "*Pensioenverweer: terug van weggeweest?*" in EchtscheidingsBulletin 2009, nr. 10, p. 168-170. Uitsluitend voor de DGA met pensioen in eigen beheer berust ook de regeling voor bijzonder partnerpensioen sinds 2007 op art. 3a van de WVPS.

Rechtspraak/IPR

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 19 juni 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:5636

Feitelijk oordeel dat Jordaans soenitisch huwelijksvermogensrecht van toepassing is; geen pensioenverevening op grond van art. 10:51 BW tenzij sprake is van pensioen als bedoeld in art. 1, lid 4 tot en met lid 6 WVPS; pensioen van de Europese Investeringsbank (EIB) is geen pensioen als bedoeld in art, 1, lid 4, onder a WVPS omdat dit pensioen door eigen rechtsregels wordt beheerst; uit de Pensioenwet volgt niet dat de EIB moet worden gelijkgesteld met een werkgever of pensioenuitvoerder als bedoeld in de Pensioenwet.

(Af)rondvragen en afsluiting

